

לפני אנחנו נעלה

[תרמ"ג]

הגזירה שכל המכוון היה על זה כאשר כי מרדכי לא יכרע. גם מודיע לנו הכתוב כי מלבד שלא כרע במעשה רק כי לא עלה במחשבתו שום ספק אם יכרע. כי הייך על שם המחשבה נאמרה? גם פרשנו כי הוא הכנה לדורות שבכל דור יש צדיק והוא לא יזון מאמנתו בכל מיני שמדות. ואמת כי זה כמו של משה רבינו ע"ה כידוע שמרדכי שורש משה רבינו ע"ה. לכן כתיב (אסתר ב' טז) איש יחודי היה כי' ושמו מרדכי. כי בכל דור יש איש יחיד שכולל כל הדור והוא הארת משה רבינו ע"ה. ואו היה שמו מרדכי רק כי היה בזמן הסתר וגלות. ופעל בנסיין זה שלעולם לא יכרע כב"ל. ובשכר זה שלא כרע זכה להוסיף כריעה והודאה יחודה במדרים שנתוסף הודאת על הנסים. שבפי הנסיון למסירת נפש שלא לירא ולהצניע לסטרא אחרא כן זוכין להוכיח אליו יתברך; ענין היום טוב דפורים היה חנה לבני בית שני והוא בכח התעוררות

החזונונים שזה ענין אנשי כנסת הגדולה שהזוירו העטרה לישנה. ופירוש על ידי התאחדות של בני ישראל בעצמם שנמצא בהם כח אלקות וזכו תורה שבעל פה שעל זה כתוב "הימי עלום נטע בתוכו דייקא. ועל זה גופא הוא עיקר ההתנגדות המן ועמלק. וכפי מה שמתאחדין בני ישראל כן גופלן דרע עמלק. ולכן אמר המן. מפוזר ומפורד. שדריגיש שגרים החטא שאברו האחרות. ולכן אמרה אסתר (אסתר ה' טז) כבוד כי' כל היהודים. ראמת שעל ידי שבטלו כל הדור עצמם למרדכי הצדיק שכתוב (אסתר ב' טז) איש יחודי יחודי. שהיה באחדות האמת ובחוב (אסתר ט' טז) ושאר היהודים כי' שנעשו שריים לגבי מרדכי ועל ידי זה נחלעו

התעוררות החזונונים בני' ולכן המה ימי שמחה כי מאן דאכיל דלאו דיליה ביהיה לאסתכולי כי'. אבל הזוכין בכח התעוררות תשובה שלהם. לבם שמחה עליהם. והנה קודם בנין בית המקדש צריך להיות מפלת עמלק כמו שכתוב (שמות י"ט טז) עד כי עשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה. וכן היה המצוה בכניסתם לארץ למחות זרע עמלק ולבנות בית המקדש. לכן גם קודם בית שני היה צריך לחיות מחיית עמלק. לכן היה סיבה מהמלך שיגבה המן כדי להפיל. כמו שכתבנו לעיל פירוש ומרדכי לא יכרע (אסתר ג' טז) שזה היה עיקר המכוון. ובחוב (מדרש ב"ט) ראשית

כולם. כי יש להבין מה שהיה חושב מרדכי חס וחלילה שיתקיים צעת הרשע לחשמיך כל היהודים. הלא ה' יתברך הבטיחם לשבעים שנה להוציאם. רק כי היה אפשר להשאיר למרדכי. בענין שכתוב (שמות כ"ט ט) ואעשה אותך לגוי גדול. לכן הוא נתמרמר ביותר על צערן של בני ישראל. וזה הרמז שאמר (אסתר ה' טז) לאסתר אל תרמי בנפשך כי'. מפלל שהיה מקום להסתפק שהמה יחיו ניצולים. וזהו שאמר המן (אסתר ג' טז) ישנו עם אחד מפוזר ומפורד כי'. פירוש שדריגיש בבי הבחנות שנמצא אחרות ואף על פי כן מפוזר כי'. שהיה האחדות אצל מרדכי ועל ידי שבנים (על) (אנתו כל היהודים עמדו על נפשם. וכל ענין בית שני היה בחינת תורה שבעל פה וסיגים ותקנות שיעשו לתורה. והקב"ה חסידים עמהם כמו שכתוב "קמו למעלה מה שקיבלו למטה. לכן ימי הפורים לא יעברו על ידי שהענין היה בכח התעוררות החזונונים בני' ולכן המה ימי שמחה כי מאן דאכיל דלאו דיליה ביהיה לאסתכולי כי'. אבל הזוכין בכח התעוררות תשובה שלהם. לבם שמחה עליהם. והנה קודם בנין בית המקדש צריך להיות מפלת עמלק כמו שכתוב (שמות י"ט טז) עד כי עשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה. וכן היה המצוה בכניסתם לארץ למחות זרע עמלק ולבנות בית המקדש. לכן גם קודם בית שני היה צריך לחיות מחיית עמלק. לכן היה סיבה מהמלך שיגבה המן כדי להפיל. כמו שכתבנו לעיל פירוש ומרדכי לא יכרע (אסתר ג' טז) שזה היה עיקר המכוון. ובחוב (מדרש ב"ט) ראשית

גויים עמלק ואחריתו עדי אובד שרשע זה עומד מראשית עד אחרית. ויש לו מפלה בראשית ובאחרית. כמו שהיה מיד ביציאת בני ישראל ממצרים ויבוא עמלק ממצרים. וכן בכל שנה בהו הפסח שהוא ראשיתו של ישראל כמו שכתוב (ש"ס ב' ט) החדש הזה לכם כי' ראשון הוא. ולכן כל התעצמות המן היה ב"יג בניסן. לפני שבר גאון. ואזר כן בכוח העומד יש לו מפלה. וכן באחרית הוא גמר מחיית שמו לגמרי. ומעין זה בכל אדר סוף השנה. ונקרא פורים על שם הפור. פירוש כמו שכתוב בגמרא "מאן דאית ליה דינא עם עובד כוכבים ומולות לישתמיט מיניה עד אדר דבריא מוליה. כן משמים השמיטו מחודש לחדש עד אדר כדי שיהיה נמחה שמו לגמרי. ואיתא למה נמשלה אסתר לאילת השחר שהיא סוף כל הנסים. וכן הוא בתהלכות השנה שפורים הוא האחרית. ועל זה דרשו ולערב יחלק שלל (בראשית מט. טז) שכן בכל יום יש מעין כל תהלכות הכלל. ובידאי דברי חכמים אמת שהארת גס דפורים הוא הכנה עד ביאת המשיח. ובכל שנה מתעורר מפלת עמלק בימים האלה. כמו שכתוב (אסתר ט' טז) ותימם האלה גזכרים ונעשים כי'. ונראה שמרמו על כל המעשה שגם כח סטרא אחרא דהמן נלחם עמו בימים האלה. ועל זה תקנו תענית אסתר. ויש לו מפלה גם כן. והקב"ה משלם מדה במדה ולאשר רצה המן לאבד את כל היהודים לדורות לכן נתן ה' להיות תשועה לישראל לדורות. כמו שכתוב לא יבלמו לצנח. ותקוהם בכל דור דור שנעשה תקוה לכל הדורות. וכן כתוב

בפסוק (אסתר ג' ט) ומרדכי לא יכרע לכלאורה הוה ליה למיכתב כרע. ופרשנו כי הכתוב נתון טעם על כל

התעוררות החזונונים בני' ולכן המה ימי שמחה כי מאן דאכיל דלאו דיליה ביהיה לאסתכולי כי'. אבל הזוכין בכח התעוררות תשובה שלהם. לבם שמחה עליהם. והנה קודם בנין בית המקדש צריך להיות מפלת עמלק כמו שכתוב (שמות י"ט טז) עד כי עשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה. וכן היה המצוה בכניסתם לארץ למחות זרע עמלק ולבנות בית המקדש. לכן גם קודם בית שני היה צריך לחיות מחיית עמלק. לכן היה סיבה מהמלך שיגבה המן כדי להפיל. כמו שכתבנו לעיל פירוש ומרדכי לא יכרע (אסתר ג' טז) שזה היה עיקר המכוון. ובחוב (מדרש ב"ט) ראשית

התעוררות החזונונים בני' ולכן המה ימי שמחה כי מאן דאכיל דלאו דיליה ביהיה לאסתכולי כי'. אבל הזוכין בכח התעוררות תשובה שלהם. לבם שמחה עליהם. והנה קודם בנין בית המקדש צריך להיות מפלת עמלק כמו שכתוב (שמות י"ט טז) עד כי עשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה. וכן היה המצוה בכניסתם לארץ למחות זרע עמלק ולבנות בית המקדש. לכן גם קודם בית שני היה צריך לחיות מחיית עמלק. לכן היה סיבה מהמלך שיגבה המן כדי להפיל. כמו שכתבנו לעיל פירוש ומרדכי לא יכרע (אסתר ג' טז) שזה היה עיקר המכוון. ובחוב (מדרש ב"ט) ראשית

התעוררות החזונונים בני' ולכן המה ימי שמחה כי מאן דאכיל דלאו דיליה ביהיה לאסתכולי כי'. אבל הזוכין בכח התעוררות תשובה שלהם. לבם שמחה עליהם. והנה קודם בנין בית המקדש צריך להיות מפלת עמלק כמו שכתוב (שמות י"ט טז) עד כי עשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה. וכן היה המצוה בכניסתם לארץ למחות זרע עמלק ולבנות בית המקדש. לכן גם קודם בית שני היה צריך לחיות מחיית עמלק. לכן היה סיבה מהמלך שיגבה המן כדי להפיל. כמו שכתבנו לעיל פירוש ומרדכי לא יכרע (אסתר ג' טז) שזה היה עיקר המכוון. ובחוב (מדרש ב"ט) ראשית

(אסתר ג' א) ודובר שלום לכל זרעו שעשה מרדכי הכנה לכל זרע ישראל ולהרשעים מחשבין מחשבה רעה למעשה¹⁵. ואין לשער העונש שמוכן להרשע שביקש לאבד כל היהודים. ובכל דור דור שבני ישראל מקדשין שמו יחברך בעולם מכין תקב"ה להרשע עונשים שונים. וזה שכתוב¹⁶ להודיע שכל קוץ כ"י ואחר כך אחר הזמן. שהרי נתקדש שם שמים על ידינו ונדע גבורותיו יחברך והוא ביקש לאבד. וכמו כן לחיפוך מרדכי הצדיק מתברך בכל שנה שהציל כל בני ישראל לכן נקראו על שמו. עם מרדכי (אסתר ג' ח) ודרש טוב לעמו:

בפסוק (אסתר ת טו) ליהודים היתה אורה

כו'. יובן על פי המדרש חזקים¹⁷ שדרוש אור ישראל לאש (ישעיה ג' ז) זה מרדכי וקודשו ללחבה זו אסתר ע"ש סימן כ"ב. ולפי זה יתכן לפרש היתה על אסתר שעימך הענין היה לבלות זרע עמלק והיא להם אש וכליין. ולבני ישראל היתה אורה ושמחה. וכולל גם כן כל המעשה שהיה הסתר וחושך ואחר כך נחפץ מאכל לשמחה. ונתברר כי כל המעשה והגזירה ליהודים היתה אורה. וממילא משתמע רק ליהודים אבל להם היה חושך וצרה ולכן כתיב היתה שנודע למפרע שהיה לטוב לישראל: